

ПРЕБРОЯВАНЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 Г. В ОБЛАСТ ВАРНА

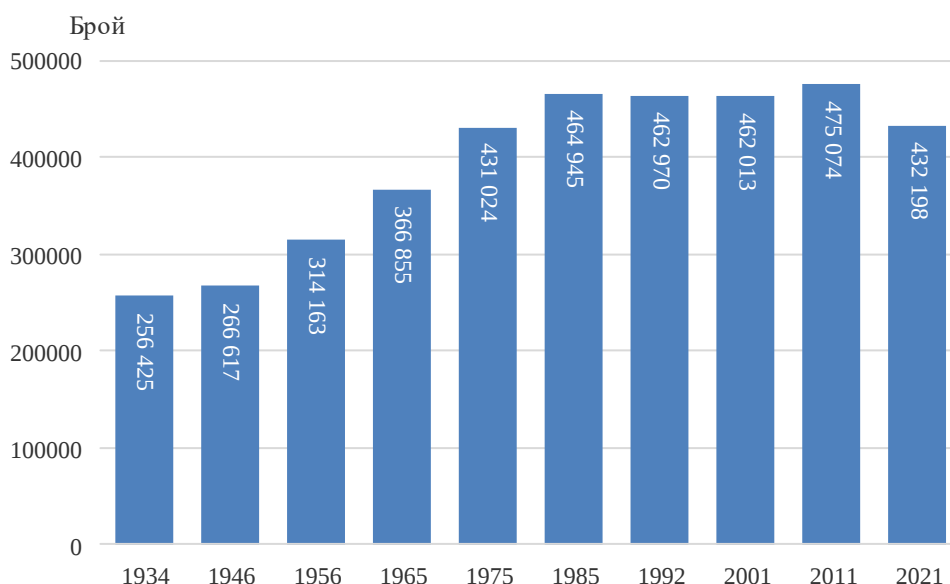
Окончателни данни

От 7 септември до 10 октомври 2021 г. се проведе 18-то преброяване на населението и жилищния фонд в България. Правим преброявания на всеки десет години, за да предоставим детайлна картина на населението и условията, при които живее, и макар това да е снимка към определен момент, тя показва как се изменяме през десетилетията между преброяванията.

Брой и прираст на населението

Населението на област Варна към 7 септември 2021 г. е **432 198 души**, което представлява 6.6% от населението на България и нарежда областта на трето място по брой на населението след областите София (столица) (1 274 290 души) и Пловдив (634 497 души), и преди област Бургас (380 286 души). В сравнение с преброяването през 2011 г. населението на областта намалява с 42 876 души, или с 9.0%.

Фиг. 1. Население на област Варна по години на преброяванията

Жените са **224 075 (51.8%)**, а мъжете - **208 123 (48.2%)**, или на 1 000 жени се падат 929 мъже. С нарастване на възрастта се увеличават броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Териториално разпределение на населението

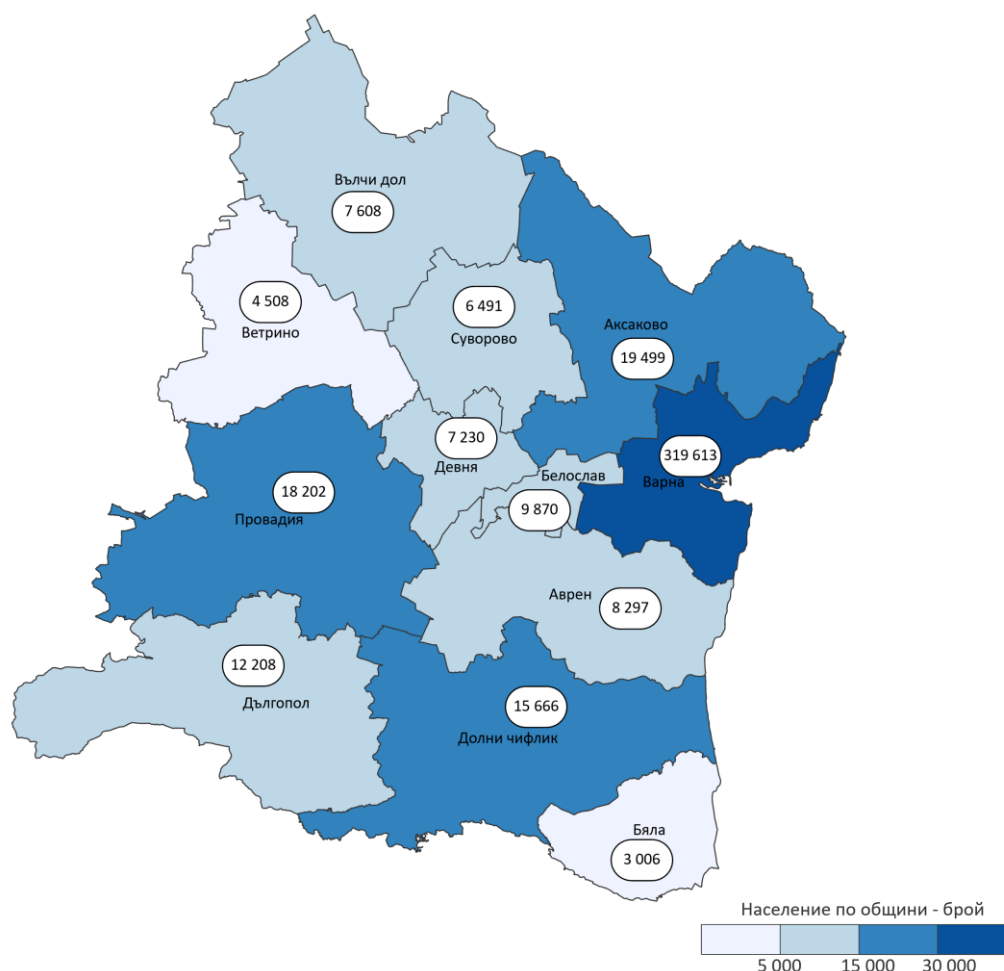
Териториалното разпределение на населението се определя както от неговото естествено движение (раждания и умирения) и външната миграция, така и от вътрешната миграция и промените в административно-териториалното устройство на страната.

Към 7 септември 2021 г. населените места в област Варна са 159, от които 11 градове и 148 села. В градовете живеят 363 355 души, или 84.1%, а в селата - 68 843, или 15.9% от населението на областта. В периода между двете преброявания населението в градовете е намаляло с 29 713 души, или 7.6%, а в селата с 13 163 души (16.1%). Няма населени места без население.

В 13, или в 8.2% от населените места на областта живеят от 1 до 49 души включително.

В съответствие с административно-териториалното устройство област Варна е разделена на 12 общини.

Фиг. 2. Население в област Варна към 7 септември 2021 г. по общини

Общини

Най-голяма по брой на населението е община Варна, в която живеят 319 613 души, или 74.0% от населението на областта. След нея са общините Аксаково и Провадия, съответно с 19 499 души, или 4.5%, и 18 202 души или 4.2% от населението на областта. Община Бяла е най-малката с 3 006 души, или 0.7% от населението на областта..

През десетгодишния период между двете преброявания е регистрирано намаление на населението на всички общини, като най-голямо е в общините Вълчи дол (-24.3%), Провадия (-20.6%) и Долни чифлик (-19.1%). Общо за осем общини намалението е над средното за областта. Най-малка загуба на население има при общините Аврен (-3.2%) и Аксаково (-4.5%).

1. Прираст на население в област Варна по общини в периода 2011 - 2021 година

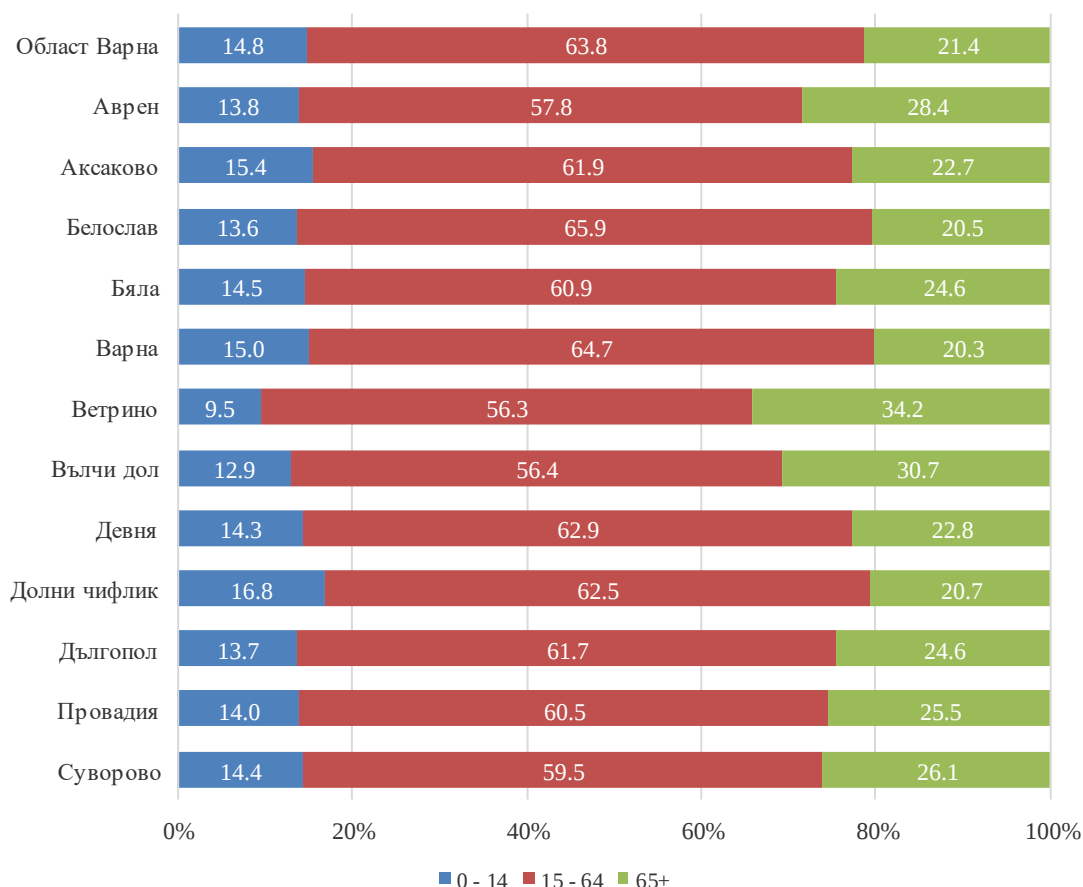
Област Общини	Население към 1.02.2011	Население към 7.09.2021	Прираст	
	брой	брой	брой	%
Област Варна	475074	432198	-42876	-9.0
Аврен	8574	8297	-277	-3.2
Аксаково	20426	19499	-927	-4.5
Белослав	11023	9870	-1153	-10.5
Бяла	3242	3006	-236	-7.3
Варна	343704	319613	-24091	-7.0
Ветрино	5415	4508	-907	-16.7
Вълчи дол	10052	7608	-2444	-24.3
Девня	8730	7230	-1500	-17.2
Долни чифлик	19360	15666	-3694	-19.1
Дългопол	14389	12208	-2181	-15.2
Провадия	22934	18202	-4732	-20.6
Суворово	7225	6491	-734	-10.2

Възраст

Негативните тенденции в изменението на възрастовата структура на населението, валидни за страната, се отнасят и за област Варна. Те се характеризират с увеличение както на абсолютния брой, така и в относителния дял на населението на възраст 65 и повече навършени години. Към 7 септември 2021 г. лицата на 65 и повече навършени години са 92 533, или 21.4% от населението на областта. В сравнение с предходното преброяване населението в тази възрастова група се увеличава с 16 382, или 21.5%.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.8%, а на мъжете - 17.7%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея е по-ниската средна продължителност на живота при тях.

**Фиг. 2. Възрастова структура на населението в област Варна
към 7 септември 2021 г. по общини**

В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в общините Ветрино (34.2%), Вълчи дол (30.7%) и Аврен (28.4%). Най-нисък е делът на възрастното население в общините Варна - 20.3%, Белослав - 20.4% и Долни чифлик - 20.7%.

Населението във възрастовата група 15 - 64 навършени години е 275 693 души, или 63.8%. Спрямо 2011 намалява с 55 967, или 16.9%.

Възрастовата структура на населението по общини показва, че общините с най-голям относителен дял на населението в активна възраст (15 - 64) са: Белослав - 65.9%, Варна - 64.7%, Девня - 62.9%.

Делът на най-младото население се увеличава от 14.2% през 2011 г. на 14.8% от общото население на областта през 2021 г., но абсолютният брой на населението във възрастовата група 0 - 14 навършени години намаляват от 67 263 през 2011 г. на 63 972 души през 2021 г., или с 4.9%.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в общините Долни чифлик - 16.8%, Аксаково - 15.4% и Варна - 15.0% от населението на общината. Общо в девет общини този дял е под общия за областта, като най-нисък е в община Ветрино - 9.5%.

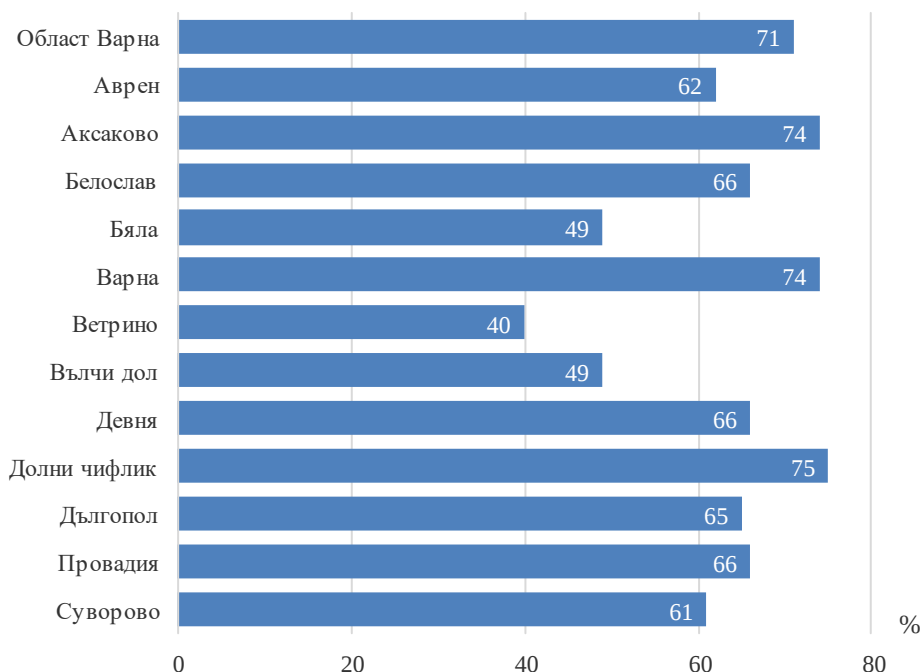
Общият коефициент на възрастова зависимост¹ в област Варна, изчислен по данни от Преброяване 2021, е 56.8%, или на 100 човека в активна възраст се падат 56 лица от зависимите възрасти (под 15 и на 65 и повече години). За сравнение, през 2011 г. този коефициент е бил 43.2%.

Общо в десет общини на област Варна този показател е над средния за областта, като най-неблагоприятно е съотношението в общините Ветрино (77.8%), Вълчи дол (77.3%) и Аврен (72.9%), а най-благоприятно - в общините Белослав - 51.7%, Варна - 54.5% и Девня - 59.1%.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира най-добре чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 г.) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 г.). По данни от Преброяване 2021 това съотношение в област Варна е 71. За сравнение през 2011 г. всеки 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 74 млади хора.

В регионален аспект това съотношение е най-благоприятно в общините Долни чифлик (75), Варна (74) и Аксаково (74). В три общини коефициентът на демографско заместване е под 50 - Ветрино (40), Бяла (49) и Вълчи дол (49).

**Фиг. 3. Коефициент на демографско заместване в област Варна
към 7 септември 2021 г. по общини**

¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени¹ при определянето на възрастовите граници за пенсиониране. За 2021 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 8 месеца за жените и 64 години и 4 месец за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст в област Варна към 7 септември 2021 г. е 259 955 души, или 60.1% от населението в областта, като мъжете са 134 493 души, а жените - 125 462 души. Трудоспособното население намалява с близо 45 хил. души, или с 14.7% спрямо 2011 година.

Населението над трудоспособна възраст са 103 967 души, или 24.1%, а под трудоспособна възраст - 68 276 души, или 15.8% от населението на областта.

В рамките на областта общините с най-висок дял на населението под трудоспособна възраст са: Долни чифлик, Аксаково и Варна. Една от най-застаряващите общини е Ветрино - 37.5% от населението на общината е в над трудоспособна възраст. За община Вълчи дол този дял е 34.2%, а за община Аврен - 31.4%. Община Белослав е с най-голям дял на населението в трудоспособна възраст - 62.0%, следвана от Варна - 61.2% и Девня - 58.9%.

Гражданство

Гражданството се определя като специфична правна връзка между едно лице и неговата държава, придобито по рождение или чрез натурализация, независимо дали това е станало посредством декларация, по избор, брак, или друг начин, в съответствие с националното законодателство.

Към 7 септември 2021 г. 98.3% от населението на област Варна е с българско гражданство. От тях 0.5% са с двойно гражданство - българско и друго.

Националният статистически институт ще оповестява поетапно резултатите от Преброяване на населението и жилищния фонд през 2021 година. До края на октомври ще бъдат публикувани и социално-икономическите характеристики на населението на страната - степен на завършено образование и икономическа активност.

През ноември ще излязат данни за етно-културните характеристики - етническа принадлежност, майчин език, вероизповедание и религиозност, както и за миграцията - вътрешна миграция, имигранти и пътувания до работното място.

През декември ще обявим резултатите от извадковите изследвания - „Раждаемост и репродуктивно поведение на населението“ и „Миграция и миграционно поведение на населението“, както и данни за здравния статус на населението.

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

През януари и февруари 2023 г. ще бъдат представени геопространствени данни (координатна мрежа с пространствена резолюция от 1 кв. км) за броя на населението, информация за жилищните сгради и жилищата, жилищните условия, домакинствата и семействата в страната.

Основни данни от преброяването ще бъдат публикувани в Информационна система ИНФОСТАТ, както и ще бъдат предоставяни по заявки на потребители в съответствие със Списъка на стандартните статистически показатели и Правилника за предоставяне на статистически продукти и услуги.